

Näringsdepartementet
Enheten för främjande och förenkling
103 33 Stockholm

Stockholm

Vår referens

Dnr

2015-10-30

Patrik Nilsson

N2015/3074/FF

Remissvar avseende betänkandet Uppgiftslämnarservice för företagen (SOU 2015:33)

Företagarna har getts möjlighet att svara på nämnda remiss och vill anföra följande:

Sammanfattning

Företagarna välkomnar överlag utredningens förslag och det arbete som påbörjats. Det är ett viktigt steg mot minskad regelbörda för småföretagen. För att det ska bli ett kraftfullt verktyg för att minska företagens faktiska regelbörda krävs dock att arbetet fullföljs med kraft och med följande prioriteringar:

- Ett konsekvent företagarperspektiv, med vidareutvecklad servicefunktion på verksamt.se samt tillräckliga resurser för Företagsdataforum att utföra sitt uppdrag.
- Vikten av en tydlig tidplan med krav på alla myndigheter som samlar in uppgifter från företag att ansluta sig. Kravet på anslutning bör gälla även kommuner.
- Ett tydligt mandat för en eller flera myndigheter att leda utvecklingen av uppgiftslämnarservice med starkt stöd från regeringen.
- Undanröjda hinder för myndigheter att delta, t.ex. genom rätt att dela uppgifter som annars skulle vara sekretessbelagda med andra som samlar in motsvarande uppgifter samt att avgifter inte ska tas ut för att leverera data till tjänsten.

Inledning

Företagarna välkomnar överlag utredningens förslag och att utredningen tagit intryck av tidigare remissvar samt kontakter med näringslivets organisationer. De nu liggande förslaget är ett viktigt steg mot en minskad regelbörda för småföretagen.

Företagens kostnader för att administrera det statliga regelverket uppgick 2012 till ca 90 miljarder kronor (Tillväxtverket). Varje år fyller företag i 96 miljoner blanketter som krävs in av uppemot hundra myndigheter. För småföretag är regelbördan särskilt betungande, då man i allmänhet saknar specialistkompetens inom t.ex. HR, miljö eller

redovisning, vilket innebär att dessa tjänster tar längre tid eller måste köpas in. Den relativa kostnaden för ett enmansföretag att fylla i en blankett som kräver två timmars arbete är oerhört mycket större än för ett storföretag.

Få företagare väljer att starta och driva företag därför att de uppskattar administration och blanketter. Inte minst för småföretag innebär rädslan att göra fel, med hot om viten eller andra sanktioner, stora kostnader och mycket oro. Åtgärder som inte bara minskar regelbördan, utan också ökar överblickbarheten och minskar antalet fel bör därför vara särskilt prioriterade.

Det är därför mycket angeläget att den regelförenkling som diskuterats i många år nu omsätts i konkreta åtgärder, med utredningens förslag som en viktig utgångspunkt. Ett företagarperspektiv på tjänsten.

Utredningen utgår förtjänstfullt från ett företagarperspektiv på hur tjänsten bör fungera. Detta perspektiv bör också vara vägledande i det fortsatta arbetet och implementeringen av tjänsterna.

Ett sådant perspektiv är viktigt för att vidareutveckla servicefunktionen i verksamt.se. I och med att tjänsten nu bygger vidare på denna finns goda förutsättningar att skapa en tjänst som känns välbekant för användaren. För att verkligen skapa nytta är det av största vikt att tjänsten efter inloggning erbjuder tjänster anpassade för det specifika företaget. Detta kan t.ex. handla om att blanketter ska ha förifyllda uppgifter och om att aviseringsfunktionen verkligen innehåller de uppgifter som förväntas från företaget och inte är generisk för respektive bransch.

För att säkerställa användarvänligheten och företagarperspektivet är det etablerade Företagsdataforum en viktig institution. Företagarna välkomnar att detta etablerats och understryker vikten att forumet, oavsett organisatorisk placering, tillförsäkras en tillräcklig administrativ kapacitet för att kunna fullgöra sin uppgift.

Anslutning till tjänsten

En enhetlig tjänst (one shop) uppnår sin fulla potential först då alla myndigheter som kräver in uppgifter från företag är anslutna. Det gäller såväl uppgiftslämnandet i sig som att förenkla för företag att hålla reda på vilka uppgifter som ska skickas in och när de ska lämnas (att göra-listan).

Även om utredningens ansats att börja med de myndigheter som idag kräver in flest uppgifter och därmed har störst påverkan är förståelig, så är det angeläget att implementeringen av en enhetlig tjänst håller högt tempo och att resterande myndigheter ansluts snabbt.

I detta avseende finns oroväckande signaler i de kontakter med myndigheter som utredningen redovisar. Invändningar från myndigheter handlar om allt från att de inte ser nyttan för den egna myndigheten till att datasystem inte är anpassade för att delta i såväl den sammansatta bastjänsten som uppgiftskravtjänsten. Utredningen borde i detta avseende varit tydligare att det bör ställas krav på myndigheter att snabbt anpassa såväl organisation som tekniska system för att kunna delta.

Det förutsätter att den lista över myndigheter som ska anslutas kompletteras med övriga myndigheter och att det finns en tidsplan för detta. Myndigheter bör ha mycket starka skäl för att kunna dröja med anslutning.

Kommunalt deltagande

En mycket stor del av företagens myndighetskontakter sker idag genom kommunerna och regelkrångel går, i många fall, att hänföra till svårigheter för företag att följa flera olika kommunala regelverk såväl inom kommunen som vid verksamhet i flera kommuner. Det är därför en brist att kommunal verksamhet inte föreslås ingå i en samlad uppgiftslämnarservice.

Denna synpunkt framfördes från flera remissinstanser i svaret på delbetänkandet (2013:80) och det är en brist att det fortfarande bara behandlas översiktligt. Kommunal verksamhet, med digitala blanketter, finns redan representerat på verksamt.se och det finns ett starkt intresse från Sveriges kommuner och landsting om deltagande.

I det fortsatta arbetet bör därför kommunalt deltagande ges hög prioritet och frågan om hur ett obligatorium även för kommunerna att ansluta sig bör utredas vidare.

Ett starkt mandat att leda utvecklingen

Företagarna välkomnar att utredningen nu lämnat förslaget om en ny myndighet och att man istället föreslår en samverkan mellan Bolagsverket, Skatteverket och Tillväxtverket samt Statistiska Centralbyrån. Samtidigt innebär den svenska förvaltningsmodellen med självständiga myndigheter i detta avseende en svårighet, då de inte föreslås få en överordnad roll i förhållande till andra myndigheter.

I och med att det kommer att finnas komplikationer, t.ex. i form av anpassning av datasystem, som också orsakar kostnader, är det mycket viktigt att det finns en aktör med ett starkt mandat att genomföra åtgärder. Företagarna vill därför understryka vikten av att 14 § i den föreslagna förordningen verkligen innebär ett långtgående mandat för myndigheten att utfärda föreskrifter som ålägger andra myndigheter att anpassa system och rutiner för anslutning till bastjänsten.

Utredningens förslag att regeringen bör få möjlighet att ålägga myndigheter att ansluta till delar av systemet är välkommen, men förutsätter att möjligheten aktivt utnyttjas. Exempelvis kan nämnas tjänsten Mina Meddelanden, som är en central del av den föreslagna lösningen. En låg anslutningsgrad till Mina Meddelanden innebär därmed ett hinder mot ett snabbt genomförande av en enhetlig tjänst för uppgiftslämnande. Företagarna menar att regeringen bör kunna gå längre då förordningen antas genom att föreskriva att alla myndigheter ska ansluta sig till Mina Meddelanden.

Överlag innebär den föreslagna strukturen att förvaltningsmodellen förvisso respekteras, men att det kvarstår osäkerheter kring samverkansgruppens möjligheter att tydligt styra utvecklingen. I första hand bör samverkansgruppens möjligheter att föreskriva formerna för arbetet utvecklas, men om detta inte skulle vara möjligt är det angeläget att regeringen uttalar och upprätthåller en hög ambitionsnivå för arbetet, med stor lyhördhet för synpunkter från såväl samverkansgruppen som från Företagsdataforum.

Hinder för informationsutbyte

En grundläggande förutsättning för att systemet ska fungera som tänkt är att informationsutbytet mellan myndigheter fungerar friktionsfritt. Utredningen resonerar förtjänstfullt kring dessa frågor, men flera av dem kvarstår obesvarade.

En aspekt gäller avgifter vid informationsutlämnande, därför att det är uppgifter som myndigheter annars säljer. Företagarna ställer sig överlag kritiska till stora delar av myndigheternas affärsverksamhet, då det innebär att offentliga data, som exempelvis skulle kunna förädlas i innovativa företag, blir mer svårtillgänglig. Men även vid sidan av denna invändning är det värt att notera att det, åtminstone för de statliga

myndigheterna, handlar om ett nollsummespel. De intäkter som en myndighet skulle gå miste om då de levererar data till bastjänsten innebär motsvarande kostnadsbesparing för en annan myndighet.

Samma resonemang är i princip tillämpligt på kommunsektorn, åtminstone så länge som denna tar del av generella statsbidrag. Företagarna menar därför att frågan om avgifter bör få en snar lösning genom att det i förordningen föreskrivs att myndigheter (och kommuner) ska leverera dessa data kostnadsfritt. Det bör sedan ankomma på regeringen att inom ramen för den sedvanliga budgetprocessen kompensera för effekten genom omfördelning mellan myndigheter.

Frågan om sekretessprövning är mer förvisso mer komplicerad och det är angeläget att regeringen i den fortsatta beredningen lägger stor vikt vid att finna en generellt tillämpbar lösning som minskar behovet av ad hoc-avtal mellan olika myndigheter. Företagarnas utgångspunkt är att det, även om det är viktigt att sekretess respekteras, bör vara möjligt för myndigheter som samlar in vissa uppgifter från företag att dela dessa med andra myndigheter som samlar in samma uppgifter. Det förutsätter självfallet att den underliggande tekniska lösningen har fungerande lösningar för att hantera behörigheter och, i förekommande fall, kryptering av data. Utöver att bidra till ett enklare uppgiftslämnande minskar detta risken för fel och inaktuella uppgifter hos olika myndigheter.

Autentisering

Företagarna noterar att utredningen redogör för de initiativ som tagits för att säkerställa att Svensk e-legitimation ska kunna vara i skarp drift senast 1 januari 2016. Via E-legitimationsnämndens hemsida framgår att tre banker idag har avtal med offentlig sektor på området och att man nu för en dialog med syfte att BankID från alla banker ska kunna ansluta sig till svensk e-legitimation. Företagarna välkomnar detta, men noterar med viss oro att det inte framgår att en sådan lösning med säkerhet finns och att det därmed finns en risk att många företagare med BankID riskerar att inte få denna ansluten till Svensk E-legitimation. I den mån en sådan lösning inte visar sig vara möjlig är det viktigt att autentiseringstjänsten för de tjänster som utredningen föreslår även tillåter autentisering med BankID.

I förlängningen aktualiserar frågan autentisering och det faktum att många företag kommer att ha flera uppgiftslämnare frågan om e-legitimation för juridiska personer, då administrationen av behöriga användare för ett företag annars i sig riskerar att bli betungande.

Avslutning

Utredningen lägger fram viktiga förslag och har i arbetet visat stor vilja till dialog med företagen och företagarnas organisationer. Företagarna ser med tillförsikt fram mot det fortsatta arbetet och förutsätter att regeringen och de myndigheter som anförtros uppdraget att förvalta tjänsterna som är knutna till uppgiftslämnande fortsätter denna dialog. Förutsatt att fortsatt arbete sker utifrån ett tydligt företagarperspektiv, med en tydlig ledning och i dialog med de berörda menar Företagarna att arbetet har goda förutsättningar att faktiskt leda till reella förbättringar för landets småföretag.

Företagarna

Patrik Nilsson
 Chef Politik Analys & Opinion